

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ YAYIN NO: 6

HASTANE ECZACILIĞI

WILLIAM E. HASSAN, Jr.

ÇEVİRENLER :

Erdem BÜYÜKBİNGÖL Mümtaz İŞCAN
Nurten KAYNAR

Türk Eczacıları Birliği
tarafından hazırlanmış ve bastırılmıştır.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ. ANKARA - 1985

Ö N S Ö Z

Hastane Eczacılığı, eczacılık mesleğinin önemli alanlarından biridir. Sağlık hizmetinin hastanelerde tam olarak yürütülebilmesi, Hastane Eczacılığı kavramının iyi anlaşılmasına ve organize edilmesine bağlıdır. Ayrıca, Hastane Eczacılığının iyi organizasyonu, hastanenin en önemli harcama kalemlerinden olan ilâcın daha rasyonel daha rantabl kullanımını da sağlayacaktır.

Türkiye’de Hastane Eczacılığının, anlaşılabilirdiği, gereği şekilde organize edilmiş bulunduğu söylenemez. Hastane Eczacılığının yeni baştan organizasyonu, sağlık hizmetinin tam olarak yerine getirilebilmesi ve hastanelerin daha verimli çalışabilmesi için, mutlaka, zorunludur.

Bu durum yakın yıllarda ABD’nde gözlenmiş ve reorganizasyonun nasıl olması gerektiği, bir çok yayın, toplantı ve konferansta dile getirilmiştir. Bugün bu ülkede, bir çok Eczacılık Fakültesinde Hastane Eczacılığı Bölümü kurulmuştur. ve bu bölümlerde doğrudan Hastane Eczacılığına yönelik öğretim yapılmaktadır. Bu öğretim sırasında kullanılan temel kitaplardan biri, Türk Eczacıları Birliği tarafından tercüme ettirilmiş ve hizmete sunulmuş bulunmaktadır.

Amaç, Hastane Eczacılığının ana kurallarını Türkiye’de de gözler önüne sermektir. Konuyu bütün ayrıntılarıyla inceliyen bu kitabın, Hastane Eczacılığı reorganizasyonu için ilk adım, önemli bir başlangıç olacağına inanıyoruz.

30.10.1985

Prof. Dr. Mekin TANKER

Türk Eczacıları Birliği
Genel Başkanı

Ö N S Ö Z

Hastane Eczacılığı isimli kitabın ilk baskısından bu yana yürürlüğe konan kanunlar ve kararnameleler (Madde XVIII (Medicare), Madde XIX (Medicaid), Federal Gıda ve İlaç Kullanım Kurumunun kuralları, Amerika Birleşik Devletleri Halk Sağlığı Servisinde yayınlanan yönetmelikler gibi.) bu mesleğin günlük uygulamasında etkili olmuştur.

Bunlara ek olarak, bu konudaki yeni kavramlar ve gelişmeler, İlaç Danışma Merkezleri, İntravenöz solüsyon uygulama programları, ilaç paketlenmesinde ve dağıtımında uygulanan gelişmiş yöntemler, bu hizmetlerin verilmesinde gösterilen kolaylıklar ve hastanelerle yapılan işbirliği, hastane eczacılığının klinik uygulamasına katkıda bulunmuştur.

Böylece, bu kitabın birinci baskısının önsözünde belirtilen amaçlara ulaşabilmek için, mesleğimizi etkilediğini söylediğimiz yukarıdaki faktörler "Hastane Eczacılığı"nın ikinci baskısına ilave edilmiştir.

Bu kitabın geliştirilmesinde bana yardımcı olan bütün arkadaşlarıma bu vesileyle teşekkür ederim. Bana sağladıkları devamlı desteğe müteşekkirim.

BİRİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Hastane Eczacılığı bilimi ve sanatı, hastane hizmetlerine olan gereksinimin artmasına ve klinik tıp alanındaki ilerlemelere paralel olarak hızla gelişmektedir. Bu ilerleme ve gelişme devam edecektir, çünkü, günümüzde hastaneler; hasta bakımını, öğretim ve araştırmayı içeren bir görev üstlenmişlerdir.

Hastane eczacılığı, bu meslekten olan kişiye, hasta bakımının geliştirilmesi, öğrenim programlarına yardımcı olma ve araştırma yapma olanaklarını sağlayan eşsiz bir meslektir.

En başından beri hastane eczacısı hastanede belirgin bir rol almıştır. Eski günlerde, eczacıdan, tıbbi bitkileri yetiştirmesi ve preparatlarını kendi yapması beklenirdi. Günümüzde ise bir hastane eczacısı kimya, farmakoloji ve toksikoloji alanlarındaki geniş bilgisi ile sağlık ordusunun vazgeçilmez bir üyesi olmuştur.

Ne yazık ki öğretim kuruluşları, eczanesine bir eczacı isteyen bütün hastanelerin gereksinimini karşılayacak sayıda hastane eczacısı yetiştirememektedir. Bu nedenle hastanelerde part-time eczacılık doğmuştur. Ancak bu durumda, hastanede bulunan eczacının yeterli hastane tecrübesi olamayacağı açıktır. Üstelik bu konuda yararlanabileceği, kendisine bu meslekte rehber olacak bir ders kitabı da mevcut değildir.

Böylece bu kitabın amacı olarak şunları sayabiliriz. 1. Bir hastane eczacısına, hastaneye ve hastalara vereceği hizmeti geliştirilmesinde rehber olmak, 2. Hastane eczacısı olmayı amaçlayanlar için akademik kariyerlerinde kullanacakları bir ders kitabı vazifesini görmek.

Kitabın başından sonuna kadar, hiçbir hastane eczanesinin diğerine benzemediğini ve bir eczane ve onun programları üzerinde büyüklük, yerleşim yeri, hasta yükü ve hastanenin özelliklerinin büyük rol oynadığını göz önünde tutmaya çalıştım. Bu nedenle kitabımda, hem küçük hem de büyük hastanelere uyarlanabilecek materyalleri önermeye çaba gösterdim. Her hastane eczacısı, kendi ça-

lıştığı hastanenin gereksinimlerine göre, burada yazılı fikirleri uyarlayıp geliştirmelidir.

Bana, hem đretmen, hem hastane eczacısı ve hem de yönetici olma imtiyazı verildiğinden, umarım, tecrübelerimin ve çalışma arkadaşlarımdan edindiğim bilgilerin aktarıldığı bu kitap, hastanelerde eczane hizmetlerinin geliştirilmesine az da olsa katkıda bulunur.

Bu kitabın hazırlanması esnasında bilgilerinden yararlandığım bütün çalışma arkadaşlarıma, öğretmenlere ve dostlarıma mteşekirim.

Bu vesileyle, hastane eczacılığı konusunda bir ders kitabına olan gereksinimi çok önceden anlayıp, beni böyle bir kitap yazmaya ikna eden, danışmanım ve doktorum Dale G. Friend, M. D.'e, sabrı ve anlayışı ile bu kitabı yazmayı göze almamı sağlayan eşim Rosetta'a, kitabı dikkatle okuyup inceleyen ve geliştirilmesi için öneriler getiren Herbert L. Flack, M. Sc.'a, ve son olarak da fikirlerinden ve materyallerinden yararlandığım bütün üreticilere, yazarlara ve basımcılara teşekkürü borç bilirim.

WILLIAM E. HASSAN, Jr.

Boston, Massachusettes